

УКРАЇНСЬКА СПІЛКА ВЕТЕРАНІВ АФГАНІСТАНУ (воїнів-інтернаціоналістів)

Розрахунковий рахунок UA33305299000026001026802325
в ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» м. Київ, МФО 380269
ЄДРПОУ 00039864

01054, м. Київ-54, вул. Ярославів Вал, 36 е
тел./факс 272-47-45, 272-50-42
E-mail : usva2007@ukr.net

“08” квітня 2022 р. № 28

**Президенту України
Верховному Головнокомандувачу
Збройних Сил України
Зеленському В.О.**

Пане Президенте України!

Ветерани України впевнені у перемозі нашої Держави у військовому протистоянні з агресором і вважають за своєчасне звернути увагу на вирішення післявоєнних питань, перш за все у гуманітарній сфері.

Оприлюднений Прем'єр-міністром Денисом Шмигалем План відновлення України складається з трьох етапів.

Перший етап – це оперативне тимчасове відновлення зруйнованих об'єктів. Він вже триває в українських містах.

Другий етап – це швидке відновлення відразу після завершення бойових дій. Він включає в собі відновлення постачання води й електрики, аби люди могли забезпечити своє існування на зруйнованих територіях.

На третьому етапі настане повноцінне відновлення наших міст, містечок, будівель, інфраструктури і країни в цілому. Цей етап буде найбільш витратним, найбільш тривалим.

Буде відповідний фонд відновлення.

Відбудова України має тривати паралельно з вирішенням питань ліквідації наслідків війни в гуманітарній сфері.

Вже на першому етапі, перш за все, на думку Правління УСВА, постають наступні питання:

- Гідне поховання загиблих учасників бойових дій та цивільних жертв війни;
- Визволення та повернення до дому військовополонених;
- Розшук осіб, які пропали безвісти;
- Надання допомоги родинам загиблих воїнів;
- Проведення розмінування території України;
- Надання стаціонарної медичної допомоги пораненим учасникам бойових дій і цивільним жертвам війни;
- Забезпечення сучасним протезуванням;
- Надання реабілітаційної та профілактичної медичної допомоги учасникам бойових дій і особам з інвалідністю внаслідок війни;

- Розроблення та прийняття законодавчих і нормативно – правових актів щодо соціального захисту для учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни та членів їх родин;
- Розробка програми та реалізація патріотичної роботи з населенням Держави, перш за все з молоддю, залучивши для цього ветеранів війни;
- Повернення до активної імплементації Міжнародного гуманітарного права (МГП, 1-4 Женевських конвенцій та Додаткових протоколів до них, а також Гаагської конвенції) у програмах військової підготовки особового складу силових структур, перш за все, командного складу всіх рівнів;
- Створення окремого Центрального міжвідомчого органу виконавчої влади з правами координації зусиль у виконанні програм післявоєнного відновлення Держави.

Стосовно поводження з останками воїнів і жертв війни (з урахуванням Постанови Кабінету Міністрів України від 5 березня 2022 р. № 205 в редакції Постанови КМУ № 307 від 17.03.2022 р.) звертаємо увагу на наступне:

1. Застосування сучасної зброї у російсько-українській війні приводить до безповоротних втрат особового складу. Частина загиблих воїнів не може бути ідентифікована по залишеним решткам звичайними методами фізичного огляду і свідченнями співслужбовців. Тому суб'єктивними рішеннями вони відносяться до категорії воїнів, які пропали безвісти, а рештки – до категорії «невідомий».
2. Останніми роками для ідентифікації осіб широко користуються визначенням ДНК людини.
3. Військовий стан та наявність масових жертв війни вимагають розширення мережі сертифікованих лабораторій та збільшення чисельності фахівців, спроможних здійснювати відповідні аналізи.
4. У зв'язку з жорстокими бойовими діями з використанням сучасної зброї, агресор зазнає значних втрат особового складу и залишає загиблих військовослужбовців на території України. МГП вимагає позначення і відповідного ставлення до таких поховань на підставі двосторонніх домовленостей.

Українська Спілка ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів), працюючи спільно з Державним комітетом України у справах ветеранів (1992 – 2005 рр.) та в наступні роки накопичила певний досвід у ліквідації гуманітарних наслідків війни, зокрема в організації розшуку військовослужбовців, які пропали безвісти в Афганістані, формуванні бази даних ДНК їх родичів, перепохованні решток раніше неідентифікованих військовослужбовців.

З метою організації ідентифікаційної і меморіальної роботи, запобігання порушень МГП в Україні, пропонуємо розглянути наступні **Пропозиції Правління УСВА:**

- Включити до програми переговорів з представниками агресора вимоги щодо неухильного виконання Міжнародного гуманітарного права у Розділі III Додаткового протоколу №1. З метою зменшення втрат у ході бойових дій продовжити тиск на агресора щодо необхідності виконання норм Міжнародного гуманітарного права (МГП) і відповідальності за їх порушення;

- Передбачити у запропонованому Центральному міжвідомчому органі виконавчої влади з правами координації зусиль у виконанні програм післявоєнного відновлення Держави структурний підрозділ, Положенням про який передбачити розробку заходів щодо виконання положень Розділу III Додаткового протоколу № 1 до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів, від 8 червня 1977 року;
- Залучити до діяльності вказаного структурного підрозділу громадські організації, які мають практичний досвід роботи з ліквідації гуманітарних наслідків минулих воєн, розшуку зниклих безвісти осіб, проведенні ексгумацій та перепоховань загиблих воїнів, зокрема Всеукраїнські громадські об'єднання «Українська Спілка ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів)» (голова Червонописький С.В.) та «Закінчимо війну» (голова Зубко Ю.Г.);
- Розширити мережу державних (відомчих) експертних установ і лабораторій для здійснення аналізу ДНК при ідентифікації загиблих воїнів;
- Створити бази даних ДНК родичів осіб, які пропали безвісти.
- Включити ДНК особи у перелік персональних даних при проходженні медичних комісій, підписанні контрактів і призові на військову службу та службу в правоохоронних органах;
- Прискорити вирішення питань про створення Меморіального військового кладовища (виділення земельних ділянок, розробки єдиного оформлення військових поховань, тощо).

Додаток:

Витяг Розділу III Додаткового протоколу № 1 до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів, від 8 червня 1977 року. – 2 арк.

З повагою
Голова УСВА

С.В.Червонописький

Додатковий протокол № 1
до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року,
що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів,
від 8 червня 1977 року.

Розділ III . Особи, що пропали безвісти, та померлі

Стаття 32. Загальний принцип

При застосуванні положень цього розділу Високі Договірні Сторони, сторони, що перебувають у конфлікті, та міжнародні гуманітарні організації, згадані в Конвенціях (995 151, 995 152, 995 153, 995 154) і в цьому Протоколі, у своїй діяльності насамперед виходять з права сімей знати про долю своїх родичів.

Стаття 33. Особи, які пропали безвісти

1. Як тільки дозволяють обставини і найпізніше після закінчення активних воєнних дій, кожна сторона, що перебуває в конфлікті, розшукує осіб, про які супротивна сторона повідомляє як про таких, що пропали безвісти. Ця супротивна сторона подає всі необхідні відомості про таких осіб з метою сприяння їх розшуку.

2. З метою сприяння збиранню відомостей відповідно до попереднього пункту кожна сторона, що перебуває в конфлікті, щодо осіб, які не будуть користуватися більш сприятливим ставленням згідно з Конвенцією і цим Протоколом:

а) реєструє відомості, як це передбачено статтею 138 Четвертої конвенції (995 154), про тих осіб, які були затримані, ув'язнені чи яким-небудь іншим чином позбавлені волі на строк, що перевищує два тижні, внаслідок воєнних дій чи окупації, або які померли під час такого затримання;

б) максимально можливо сприяє розшуку таких осіб та реєстрації відомостей про них, якщо вони померли за інших обставин внаслідок воєнних дій чи окупації, і, за необхідності, сама проводить розшук і реєстрацію.

3. Відомості про осіб, про яких згідно з пунктом 1 повідомлялося як про таких, що пропали безвісти, та запити щодо відомостей передаються або безпосередньо, або через Державу-покровительку, або через Центральне агентство Міжнародного комітету Червоного Хреста, або через національні товариства Червоного Хреста (Червоного Півмісяця, Червоного Лева і Сонця). Коли відомості передаються не через Міжнародний комітет Червоного Хреста і його Центральне довідкове агентство, кожна сторона, що перебуває в конфлікті, забезпечує надсилання таких відомостей також у Центральне довідкове агентство.

4. Сторони, що перебувають у конфлікті, прагнуть дійти згоди щодо створення команд для розшуку, впізнання й вивезення померлих із районів бойових дій, включаючи угоди, якщо це необхідно, про супроводження таких команд персоналом супротивної сторони при виконанні цих завдань у районах, що контролюються супротивною стороною. Персонал таких команд користується повагою й захистом при виконанні ним виключно таких обов'язків.

Стаття 34. Останки померлих

1. Останки осіб, які померли з причин, пов'язаних з окупацією, або в ув'язненні, що є наслідком окупації або воєнних дій, та осіб, котрі не є громадянами країни, в якій вони померли внаслідок воєнних дій, користуються повагою, і місця поховання таких осіб також користуються повагою, утримуються й позначаються, як це передбачено у статті 130 Четвертої конвенції (995_154), якщо останки таких осіб або місця їх поховання не користуються більш сприятливим ставленням згідно з Конвенціями (995_151, 995_152, 995_153, 995_154) й цим Протоколом.

2. Як тільки дозволять обставини й відносини між супротивними сторонами, Високі Договірні Сторони, на території яких розміщені могили і, можливо, інші місця поховання останків осіб, померлих внаслідок воєнних дій під час окупації або ув'язнення, укладають угоди з метою:

а) сприяння доступу родичів померлих і представників офіційних служб реєстрації могил до місць поховання, а також визначення практичних заходів щодо забезпечення такого доступу;

б) постійного збереження й догляду за такими місцями поховання;

с) сприяння поверненню останків і особистого майна померлих на батьківщину на прохання цієї країни або, якщо ця країна не заперечує, на прохання близьких родичів померлих.

3. У разі відсутності угод, передбачених у пунктах 2 б і 2 с, і якщо країна, що є батьківщиною померлих, не згодна утримувати місця поховання за свій рахунок, Висока Договірна Сторона, на території якої є такі місця поховання, може запропонувати надати сприяння поверненню останків таких померлих на батьківщину. Коли така пропозиція не приймається, Висока Договірна Сторона після закінчення п'яти років з дати такої пропозиції і після належного повідомлення країни, що є батьківщиною померлих, може вжити заходів, передбачених у її власному законодавстві щодо кладовищ і могил.

4. Високій Договірній Стороні, на території якої розміщені місця поховання, зазначені в цій статті, дозволяється проводити ексгумацію тільки:

а) згідно з пунктами 2 б і 3; або

б) коли ексгумація викликана вищою громадською необхідністю, включаючи випадки, зумовлені медичною необхідністю й необхідністю проведення розслідування; у цьому разі Висока Договірна Сторона завжди з повагою ставиться до останків і повідомляє країну, що є батьківщиною померлих, про свій намір провести ексгумацію, а також повідомляє подробиці про гадане місце перепоховання.